

УДК 347.2

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.02.1.42>

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ДО ОБ'ЄКТІВ, СТВОРЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ІНОЗЕМНИХ КРАЇНАХ

Лоянич А.О.,
аспірант, 3-й курс,
НТУУ «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»,
факультет соціології і права,
кафедра інтелектуальної власності та приватного права
ORCID: 0009-0005-1885-7373

Лоянич А.О. Порівняльний аналіз застосування авторського права до об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту у іноземних країнах

Статтю розглядається регулювання та правозастосовна практика щодо об'єктів, створених за допомогою великих мовних моделей та генеративних моделей (штучний інтелект), у контексті здатності набувати охорони авторським правом. Проаналізовано визначення поняття твору, як об'єкта авторського права, та підстав для визнання певного об'єкта твором відповідно до законодавства деяких іноземних країн. Встановлено, що однією з ключових умов визначення певного об'єкта твором є його походження від фізичної особи. Досліджено правові позиції урядових органів деяких країн щодо об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту. Встановлено, що вирішального значення для визнання об'єкта, створеного за допомогою штучного інтелекту, твором, а фізичної особи - автором, є наявність творчого внеску фізичної особи у такому об'єкті. Залежно від країни, критерії щодо визначення наявності та достатності творчого внеску фізичної особи в об'єкті, створеному за допомогою штучного інтелекту, можуть відрізнятися і враховувати різний обсяг даних й обставин. Встановлено неоднаковий підхід до визнання запиту (промту) як творчого внеску фізичної особи, зокрема, у Офісу авторського права Сполучених Штатів Америки та Офісу авторського права Японії. Одним з ключових факторів для невизнання запиту (промту) творчим внеском фізичної особи визначається наявність низької передбачуваності та низької контрольованості процесу створення об'єкта штучним інтелектом у відповідь на запит (промт). Іншим фактором є визначення запиту (промту) як ідеї, яка не охороняється авторським правом, а, відповідно, об'єкта - відображенням ідеї, яке не містить творчого внеску фізичної особи, а лише інтерпретації штучного інтелекту, здійсненого шляхом машинного підбору. Проаналізовано підходи щодо визнання творчим внеском фізичної особи здійснення дій щодо повторного подання запитів, зміни запитів та відбору одного чи декількох об'єктів серед інших, створених штучним інтелектом. Здійснення таких дій може бути визнано творчим внеском фізичної особи у деяких юрисдикціях за умови, що такі дії (зокрема, відбір) є результатом творчого рішення фізичної особи. Також, досліджено позиції урядових органів щодо визнання творами об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту, що містять доповнення, зміни, видалення та інші модифікації, у зв'язку з наявністю у таких модифікаціях творчого внеску фізичної особи. Зроблено висновки про неоднаковість підходів щодо визнання творчого внеску фізичної особи у об'єктах, створених за допомогою штучного інтелекту, та про застосування переважно аналогічних підстав для визнання творами таких об'єктів на підставі наявності у них творчого внеску фізичної особи, а не лише на підставі того, що такий об'єкт є результатом інтелектуальної та творчої діяльності фізичної особи.

Ключові слова: штучний інтелект, об'єкт створений за допомогою штучного інтелекту, велика мовна модель, генеративна модель.

Loianych A.O. Comparative analysis of the applicability of copyright to objects created with the assistance of artificial intelligence in foreign countries

The article examines the regulation and law enforcement practice concerning objects created with the assistance of large language models and generative models (artificial intelligence) in the context of their eligibility for copyright protection. The definition of a work as an object of copyright and the grounds for recognizing a particular object as a work under the legislation of certain foreign jurisdictions are analyzed. It is established that one of the key conditions for qualifying an object as a work is its origin from a natural person. The legal positions of governmental authorities in certain countries regarding objects created with the assistance of artificial intelligence are examined. It is determined that the decisive factor for recognizing an object created with the assistance of artificial intelligence as a work, and a natural person as its author, is the

presence of a creative contribution by the natural person in such object. Depending on the country, the criteria for determining the existence and sufficiency of a natural person's creative contribution in an object created with the assistance of artificial intelligence may differ and may take into account varying amounts of data and circumstances. An unequal approach to recognizing a prompt as a creative contribution of a natural person is identified, in particular in the practice of the United States Copyright Office and the Japan Copyright Office. One of the key factors for denying recognition of a prompt as a creative contribution of a natural person is the low predictability and low controllability of the process by which artificial intelligence generates an object in response to a prompt. Another factor is the qualification of a prompt as an idea not protected by copyright, and of the object created with the assistance of artificial intelligence as merely an expression of such idea that does not contain a creative contribution of a natural person, but rather reflects the interpretation of artificial intelligence carried out through machine selection. Approaches to recognizing as a creative contribution the repeated submission of prompts, modification of prompts, and selection of one or more objects from among those generated by artificial intelligence are analyzed. The performance of such actions may be recognized as a creative contribution of a natural person in certain jurisdictions, provided that such actions (including selection) constitute the result of a creative decision by that natural person. The positions of governmental authorities regarding the recognition as works of objects created with the assistance of artificial intelligence that contain additions, alterations, deletions, and other modifications are also examined, in view of the presence of a creative contribution of a natural person embodied in such modifications. Conclusions are drawn as to the divergence of approaches to recognizing the creative contribution of a natural person in objects created with the assistance of artificial intelligence, as well as to the predominantly similar grounds applied for recognizing such objects as works on the basis of the presence of a natural person's creative contribution, rather than solely on the basis that such object is the result of the intellectual and creative activity of a natural person.

Key words: artificial intelligence, object created with the assistance of artificial intelligence, large language model, generative model.

Постановка проблеми. На сьогодні, з огляду на подальший розвиток інструментів, які використовують штучний інтелект, зокрема, великих мовних моделей та генеративних моделей, розвинуті держави перебувають у процесі дослідження, пошуку шляхів та формування практики вирішення юридичних викликів, що постали перед державами та суспільством у зв'язку з застосуванням інструментів, що використовують штучний інтелект. Одним з таких викликів є питання авторського права щодо об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту. В контексті авторського права штучним інтелектом або інструментами, які використовують штучний інтелект, називають великі мовні моделі або генеративні моделі (далі – «штучний інтелект»), що й набули найширшого використання. Так, штучний інтелект здатний створювати об'єкти у різних формах вираження, наприклад, текстовій, візуальній, аудіо-візуальній або аудіо формі.

Відповідно, поширеність та зростаюча кількість використання штучного інтелекту і об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту, у багатьох сферах суспільних правовідносин викликала необхідність звернути увагу на правовий статус таких об'єктів. Питання авторського права щодо об'єктів, створених штучним інтелектом, та об'єктів, що створені за допомогою штучного інтелекту, розглядається вже більше 10 років, але все ще не знайшло остаточного вирішення та відображення у законодавствах та юридичній практиці навіть розвинутих країн.

Так, у 2021 році Офіс інтелектуальної власності Сполученого Королівства підсумував, що «неясно, чи скасування (охорони комп'ютерно-згенерованих творів) сприятиме або перешкоджатиме інноваціям і використанню ШІ (прим. штучного інтелекту) на благо суспільства» [1, с. 30]. У Канаді за результатами здійснення огляду закону про авторське право визнано відсутність ясності щодо авторства творів, згенерованих ШІ [1, с. 30], а в Австралії під час консультацій було висловлено занепокоєння відсутністю чіткості в австралійському законодавстві щодо «обсягу охорони авторського права, якщо така існує, для творів, створених людьми із використанням або за допомогою ШІ» [1, с. 31].

Актуальність теми полягає у відсутності єдиної усталеної та широко застосовної практики щодо визнання об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту, такими, що підлягають або не підлягають охороні авторським правом, та відсутності уніфікованого підходу і критеріїв необхідних для визначення відповідності зазначених об'єктів вимогам до творів, як об'єктів авторського права.

Метою цієї статті є дослідження регулювання та правозастосовної практики щодо об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту, у різних країнах світу, аналіз способів регулювання, підходів щодо вирішення питання охорони авторським правом.

Стан опрацювання проблематики. На сьогодні існують публікації, інформаційні звіти, результати досліджень, у яких відображено питання того регулювання, яке застосовується у різних країнах, та які містять деталізовану інформацію щодо позицій різних учасників суспільних правовідносин з зазначеного питання, а також, висновками, що приймаються урядом відповідної країни.

Виклад основного матеріалу. З 2023 року законодавством України об'єкти, створені штучним інтелектом або з його використанням, а саме - неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою, регулюються правом особливого роду (*sui generis*), що є однією з можливих відповідей на питання щодо правового статусу об'єктів, створених штучним інтелектом або з його допомогою. Однак, таке регулювання не є таким, що повністю врегульовує всі можливі питання, пов'язані з використанням штучного інтелекту, зокрема, як врахування частки участі фізичної особи у створенні певного об'єкта, і невідповідність понять фактичним умовам функціонування штучного інтелекту, як великих мовних моделей та генеративних моделей. В той же час, таке правове регулювання може мати й недоліки. Наприклад, у позиції Гільдії авторів, яка висловлена під час консультацій, що проводилися Офісом з авторських прав Сполучених Штатів Америки (USCO), а саме, що «якщо «твори, згенеровані ШІ, отримують такий самий захист, як твори, створені людьми», виробники такого матеріалу матимуть «несправедливу перевагу на ринку», що «додатково стимулюватиме поширення контенту, згенерованого ШІ, серед публіки, переповнюючи та розмиваючи ринок до рівня, за якого стимули, закладені в авторському праві, більше не функціонуватимуть належним чином» [1, с. 35].

Таким чином, для подальшого дослідження правового регулювання об'єктів, створених штучним інтелектом або з його допомогою, є необхідним проаналізувати правозастосовну практику, правові позиції та регулювання, які склалися у певних розвинутих країнах і для зазначеного аналізу розглядаються, зокрема, Сполучені Штати Америки (США), Республіка Корея, Японія, Китайська Народна Республіка, та деякі інші країни.

Так, у США питання подання на реєстрацію авторського права на об'єкти, створені за допомогою штучного інтелекту, вже не є потенційним, а більш ніж нагальним, оскільки, щонайменше у 2018 році до USCO було вже подано заявку на реєстрацію авторських прав за таким об'єктом, яка була відхилена, а таке рішення було підтверджено при апеляційному перегляді. Відповідно до відомостей, викладених у заявці на реєстрацію, зазначалося про використання штучного інтелекту для створення такого об'єкту, що й стало підставою для відмови. USCO було зазначено, що на їхнє переконання «усталеною є позиція, що авторське право може охороняти лише матеріал, який є результатом людської творчості», і, що «сам термін «автор», який використовується ... в Законі про авторське право, виключає нелюдські суб'єкти» [2, с. 2]. Зазначена позиція, що захищається авторським правом лише твір, який є результатом авторства (*works of authorship*), підтверджується також й висновками, що викладені у рішенні суду Дев'ятого апеляційного округу (США), а саме, що «книга, яка містить слова, «написані нелюдськими духовними істотами», може підлягати охороні лише за умови наявності «людського відбору та упорядкування одкровень» [2, с. 3]. Відповідно, той об'єкт, що створений без участі людини, який не є результатом людського авторства, не може підлягати захисту авторським правом. Зазначена позиція також мала вираження у Компендіумах, що випускалися USCO у 1973 та 1984, а у виданні 2021 року USCO додатково застерігає, що «не реєструватиме твори, створені машиною або суто механічним процесом, який діє випадково або автоматично без будь-якого творчого внеску чи втручання з боку людини-автора» [2, с. 3].

Аналогічна позиція відображається у Законі Японії про авторське право, відповідно до якого «твір» (як об'єкт авторського права) визначається як «творчо створене вираження думок або почуттів, що належить до літературної, наукової, художньої або музичної сфери», і об'єкти «... автономно згенеровані ШІ, не є «творчо створеним вираженням думок або почуттів» і тому не вважаються «творами» у розумінні авторського права» [3, с. 16]. Подібна позиція описана у Законі Республіки Корея про авторське право відповідно до якого «об'єкт авторського права або твір – це творчий результат, що виражає людські ідеї або емоції», і з цього виходить, що «об'єкт створений механічно генеративним штучним інтелектом, а не людиною, не відповідає визначенню об'єкта авторського права» [4, с. 12]. Законодавством Сінгапуру встановлюється, що твори «повинні бути створені людськими авторами для набуття охорони авторським правом» [5, с. 44], що було підтверджено Апеляційним судом у справі *Global Yellow Pages Ltd v Promedia Directories Pte Ltd*, у якому зазначено, що для виникнення авторського права на твір «повинно існувати авторське створення, яке перебуває у причинному зв'язку із задіянням людського інтелекту» [5, с. 45].

У свою чергу, Закон Китайської Народної Республіки надає охорону авторам щодо «їхніх літературних, художніх і наукових творів» [5, с. 43], а поняття твору сформульовано як «інтелектуальні досягнення у сферах літератури, мистецтва та науки, що мають оригінальність і можуть бути зафіксовані у певній формі» [5, с. 43]. Так, умова належності авторства людині була сформульована Пекінським інтернет-судом у справі *Beijing Felin Law Firm v Baidu Corporation (Beijing v Felin)*, відповідно до якої «твір, створений машиною, може вважатися оригінальним, (прим. але) людське авторство є вирішальним для визначення того, чи підлягає твір охороні авторським правом» [5, с. 43].

Виходячи з зазначених позицій та визначень, постає питання щодо умов, виконання яких є необхідним для застосування авторського права до об'єктів, що створені штучним інтелектом або за

його допомогою, адже, на сьогодні для здійснення творчості можуть застосовуватися комп'ютерні програми, інструменти, що використовують штучний інтелект, але не обов'язково усувають автора від процесу творення, відображення у певному об'єкті / творі результату власної інтелектуальної або творчої діяльності, творчих рішень, тощо. Так, застосування сучасних технологій не має ставати на заваді правовому захисту творів, що є результатом інтелектуальної та творчої діяльності.

З цього приводу USCO у Рекомендаціях щодо реєстрації авторського права: Твори, що містять матеріал, згенерований штучним інтелектом, зазначає, що початковим питанням для визначення відповідності твору є те, чи «є «твір» за своєю суттю результатом людського авторства, а комп'ютер ... виступає лише допоміжним інструментом, чи ж традиційні елементи авторства у творі ... фактично були сформовані та реалізовані не людиною, а машиною» [2, с. 3]. Так, щодо об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту, має бути з'ясовано, чи не є такий матеріал «результатом «механічного відтворення», чи натомість результатом «власного оригінального ментального задуму автора, якому (автор) надав видимої форми» [2, с. 4], що узгоджується з умовою, що твір має бути таким, який є відображенням творчості автора, а не бути лише втіленням ідеї. Для вирішення ж цього питання необхідним є й дослідження способу використання штучного інтелекту, що може підтверджуватися різними засобами, в тому числі й записами процесу, вхідних даних та проміжних версій твору.

У свою чергу, відповідно до огляду «Загальне розуміння щодо штучного інтелекту та авторського права у Японії» визначення відповідності об'єкта, створеного за допомогою штучного інтелекту, вимогам для правової охорони авторським правом, залежить від того «чи мала особа «творчий намір» та чи здійснила вона «творчий внесок» [3, с. 16]. Корейська Комісія з авторського права у Керівництві з реєстрації авторського права для робіт, створених за допомогою генеративного штучного інтелекту, зазначає, що є твором та підлягає реєстрації той об'єкт, у якому штучний інтелект використано як інструмент, і включає частку з творчим внеском людини.

Виходячи з розуміння процесів функціонування штучного інтелекту, USCO зазначає, що надання запиту (промту) має результат у формі створення об'єкта, у якому відсутній результат людської творчості, а виключно визначаються технологією, що означає відсутність творчого контролю над створенням об'єкта зі сторони користувача штучного інтелекту. Відтак, запит є лише інструкцією або ідеєю, яка закладається, а створюваний об'єкт є відображенням ідеї, а не є результатом творчості людини, й відповідно не може бути об'єктом охорони авторським правом. Корейська Комісія з авторського права висловлює позицію, що надання запиту розглядається виключно як надання ідей або інструкцій, оскільки результат генерується без людського втручання і однакові запити не завжди призводять до однакового результату, а надання запиту малоімовірно може бути визнано творчим внеском [4, с. 19].

Однак, ця позиція USCO не є універсальною і безспірною у всіх випадках, оскільки запити можуть містити достатній рівень деталізації, у якому буде виражена творчість людини, а відображення у об'єкті, створеному за допомогою штучного інтелекту, не буде повною мірою результатом його функціонування. Хоча, навіть у такому випадку, неможливо не зважати на те, що «непередбачуваність процесу перетворення запиту на результат може ускладнювати доведення наявності достатнього контролю і, відповідно, достатньої близькості між «задумом і його реалізацією», про що наголошує Гільдія авторів. Також, на цей аспект звертає увагу Корейська Комісія з авторського права, зазначаючи, що «керованість і передбачуваність є чинниками, що враховуються при відмежуванні творів, створених із використанням генеративного ШІ, від автономно згенерованих результатів під час визначення наявності людського творчого внеску у результаті генеративного ШІ» [4, с. 13].

Так, USCO зазначає, що повторне подання запитів, їх редагування, не впливає на відсутність достатності підстав для визнання авторського права, оскільки витрачений час і зусилля на створення об'єктів шляхом редагування та повторного подання запитів не мають значення, а «авторське право охороняє оригінальне авторство, а не тяжку працю чи піт чола» [1, с. 20], а самі по собі повторні спроби генерації нових об'єктів за запитом, обрання серед численних варіантів, не є творчою складовою, адже не збільшує ступінь контролю над процесом, а лише є свідченням про прийняття одного з варіантів інтерпретації запиту зі сторони штучного інтелекту.

Водночас, відповідно до огляду «Загальне розуміння щодо штучного інтелекту та авторського права у Японії», одним з прикладів чинників, які визначають можливість правової охорони авторським правом щодо об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту, є ступінь «детальності інструкцій (прим. запиту), які конкретно визначають елементи творчого вираження», що більш вірогідно буде визнано творчим внеском [3, с. 17]. Як зазначається, обсяг повторно поданих запитів, кількість спроб генерації штучним інтелектом об'єктів та здійснення відбору не впливають на оцінку творчого внеску, однак «спроби, за умови аналізу згенерованих матеріалів і коригування інструкцій/вхідних даних, можуть бути визнані творчим внеском» [3, с. 17], а певні елементи вибору можуть бути взяті до уваги при оцінці творчого внеску.

Також, у Китайській Народній Республіці Пекінський інтернет-суд виніс рішення у якому було підтверджено твердження, що «відбір понад 150 запитів у поєднанні з подальшими коригуваннями та модифікаціями свідчив про те, що зображення є результатом «інтелектуальних досягнень» автора та відображає його персоналізоване вираження» [1, с. 28].

Враховуючи зазначене, можливо підсумувати, що позиції щодо творчого внеску у заходах щодо створення об'єктів за допомогою штучного інтелекту в частині подання запитів переважно не є такими, що кардинально відрізняються, однак можуть враховувати за певних умов творчий внесок у частині подання деталізованих запитів, відбору об'єктів, подання повторних запитів, зміни запитів, тощо. Підходи, що застосовуються, виходять з того факту, що штучний інтелект переважно здійснює власну інтерпретацію запитів і відображає у результаті власне розуміння запиту чи ідеї, що наведена користувачем. Це, у свою чергу, призводить до низької контрольованості та передбачуваності у процесі створення об'єктів штучним інтелектом, і це не узгоджується з вимогою, за звичайних умов, щодо наявності в об'єкті, створеному за допомогою штучного інтелекту, елементів та відображення творчості користувача. Незважаючи на категоричність висловлену USCO, інші розглянуті юрисдикції передбачають можливості щодо визнання таких форм відображення творчості в об'єктах, створених за допомогою штучного інтелекту. Однак, створення об'єктів за допомогою штучного інтелекту може бути виражено не лише через запити чи відбір, а й через модифікації таких об'єктів та/або використання у складі творів.

Так, держави члени ЄС висловили позицію, що об'єкти, створені за допомогою штучного інтелекту, можуть підлягати охороні авторським правом «за умови, що людський внесок у творчий процес був істотним» [1, с. 29]. USCO, у свою чергу, зазначає, що у випадках, коли певний інструмент, який використовує штучний інтелект, дозволяє здійснювати контроль за відбором, розміщенням, змістом чи використанням певних елементів у об'єкті, оцінка буде здійснюватися у кожному окремому випадку чи «досягли такі модифікації мінімального рівня оригінальності» [1, с. 27], які є необхідними для визнання об'єкта твором і таким, що підлягає охороні авторським правом. Схожа позиція висловлена й Корейською комісією з авторського права, відповідно до якої «спрямування процесу створення до бажаного результату шляхом коригування позицій і додавання візуальних елементів за допомогою таких технік, як inpainting, або шляхом надання ескізу, створеного людиною, є способами забезпечення керованості та передбачуваності» [4, с. 13].

Керівництвом з реєстрації авторського права для робіт, створених за допомогою генеративного штучного інтелекту, зазначається, що творчий внесок у створення об'єкта за допомогою штучного інтелекту може бути визнаний у випадках, зокрема, коли користувачем здійснено додаткову роботу творчого характеру (як то доповнення, модифікація, вилучення) над об'єктом, створеним штучним інтелектом, або коли творчість людини виявляється у відборі, порядкуванні, композиції створеного штучним інтелектом об'єкта. Так, для визнання творчості є достатнім, аби об'єкт «втілював власні унікальні ідеї чи емоції автора» та, «мав ознаки власної інтелектуальної діяльності автора» [4, с. 13]. Звітом Офісу інтелектуальної власності Сінгапуру та Університету менеджменту Сінгапуру відмічається «тенденція до зближення навколо стандарту «інтелектуального створення» або «творчого вибору», із відходом від заснованого на затратах праці підходу «піт чола», характерного для загального права» [5, с. 49], що зокрема знайшло своє втілення у справі IceTV v Nine Network Australia Pty Ltd, у межах якої встановлено, що «для визначення оригінальності необхідний елемент «інтелектуального зусилля», яке має бути «спрямоване на конкретну форму вираження» [5, с. 49]. Схожої ж позиції притримується й Офіс авторського права Японії, який зазначає, що «будь-які доповнення або виправлення, здійснені людиною щодо матеріалів, згенерованих ШІ, які мають характер творчого вираження, як правило, визнаються об'єктами авторського права» [3, с. 17].

Таким чином, об'єкти, створені за допомогою штучного інтелекту, можуть бути визнані творами та охоронятися авторським правом за умови, що такі об'єкти все ще є відображенням творчості користувача штучного інтелекту, а вчинені дії були спрямовані на досягнення конкретної форми відображення, а не лише втіленням ідеї користувача у формі «обраний» штучним інтелектом. Фактично вимоги є такими, що направлені на недопущення визнання творами тих об'єктів, щодо яких не усунуто низьку контрольованість та передбачуваність властиву штучному інтелекту під час інтерпретації, як «нелюдського творчого внеску».

Враховуючи наведене, об'єкти, створені за допомогою штучного інтелекту, за деяких умов можуть бути визнані творами відповідно до авторського права, і поява штучного інтелекту як такого не створила необхідності змінювати підходи щодо визначення певних об'єктів творами. Окрему думку з цього питання також висловлено Жоу Бо, старшим суддею відділу прав інтелектуальної власності Верховного народного суду Китаю, який зазначає, що «у справах, розглянутих судами, продукти, згенеровані із використанням ШІ, за своєю суттю є результатами людської інтелектуаль-

ної діяльності, здійсненої за допомогою ШІ» і підтверджує, що чинних правових підходів достатньо для захисту таких об'єктів [6, с. 5].

Висновки. З огляду на широке та досить стрімке розповсюдження великих мовних і генеративних моделей, а також інструментів, що використовують генеративні моделі, питання щодо правового статусу постало викликом для багатьох та, у першу чергу, розвинутих країн, і це змусило такі країни шукати способи надання відповіді на поставлені питання. Так, досліджуючи регулювання та правозастосовну практику з питань надання охорони авторським правом об'єктам, створеним за допомогою штучного інтелекту, встановлено, що для належної охорони об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту, чинним регулюванням та правозастосовною практикою розглянутих юрисдикцій не впроваджується додаткове правове регулювання, а лише розширюється тлумачення чинних правових норм.

Виявлено, що, переважно, застосовується підхід щодо виокремлення втілення саме творчого внеску фізичної особи при використанні штучного інтелекту у створюваному об'єкті. Так, при використанні штучного інтелекту, інструментів, які використовують штучний інтелект, необхідною умовою для охорони авторським правом є й як оригінальність, тобто, втілення творчості фізичної особи, так і спосіб використання штучного інтелекту, що також підлягає аналізу для визначення чи є певний об'єкт, створений за допомогою штучного інтелекту, твором.

Враховуючи дослідження регулювання та правозастосовну практику інших юрисдикцій, може бути запропоновано використати висловлені висновки для розгляду можливого покращення правового регулювання об'єктів, що створені за допомогою штучного інтелекту, як і в межах авторського права, так і права особливого роду (*sui generis*), з урахуванням тієї правозастосовної практики, що склалася в Україні. Так, врахування зазначених висновків та підходів може допомогти зменшити ступінь правової невизначеності, що існує на сьогодні в законодавстві в Україні щодо об'єктів, створених за допомогою штучного інтелекту.

У той же час, категорично іншими юрисдикціями, переважно, не відкидається можливість надання прав особливого роду (*sui generis*) об'єктам, що створені за допомогою штучного інтелекту, коли такі об'єкти не підлягають охороні авторським правом. Однак, така можливість все ще має певні недоліки, зокрема, щодо загрози зменшення цінності людської творчості за можливості створення об'єктів за допомогою штучного інтелекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Copyright and Artificial Intelligence, part 2: Copyrightability: Report of the Register of Copyrights / United States Copyright Office. 2025. 44 с. URL: <https://www.copyright.gov/ai/Copyright-and-Artificial-Intelligence-Part-2-Copyrightability-Report.pdf> (дата звернення: 02.02.2026).
2. Copyright Registration Guidance: Works Containing Material Generated by Artificial Intelligence. Rules and regulations. 16190 Federal register, VOL. 88. NO. 51. 2023. 9 с. URL: https://www.copyright.gov/ai/ai_policy_guidance.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
3. General Understanding on AI and Copyright in Japan: Overview / Legal Subcommittee under the Copyright Subdivision of the Cultural Council / Japan Copyright Office. 2024. 19 с. URL: https://www.bunka.go.jp/english/policy/copyright/pdf/94055801_01.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
4. Guide to Copyright Registration for Generative AI-Assisted Works / Korea Copyright Commission. 2025. 52 с. URL: https://www.copyright.or.kr/eng/doc/etc_pdf/Guide_to_Copyright_Registration_for_Generative_AI-Assisted_Works.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
5. When Code Creates: a Landscape report on issues at the intersection of artificial intelligence and intellectual property law / Intellectual property office of Singapore and Singapore management university. 2024. 99 с. URL: https://cdl.smu.edu.sg/sites/cdl.smu.edu.sg/files/2024-12/IPOS-CAIDG_AI_and_IP_Report.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
6. Artificial Intelligence and Copyright Protection: Judicial Practice in Chinese Courts / ZHOU Bo Senior Judge of the IPR Division of the Supreme People's Court of China. 5 с. URL: https://www.wipo.int/export/sites/www/about-ip/en/artificial_intelligence/conversation_ip_ai/pdf/ms_china_1_en.pdf (дата звернення: 02.02.2026).

Дата першого надходження рукопису до видання: 16.02.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.03.2026
Дата публікації: 3.04.2026